

KARDINAAL JOHANNES HENRICUS GRAAF Von Frankenberg en Schellendorf (1726 – 1804)

Geboren te Gross Glogau In Silezië (voormalig Duitsland) . Via studies in Breslau en Rome werd hij in 1749 priester gewijd. Zijn familie stond in hoge aanzien bij Keizerin Maria Theresia van Oostenrijk. In die tijd hadden bepaalde vorsten het recht personen voor te dragen tot bisschop. In 1759 werd hij benoemd tot aartsbisschop van Mechelen en in 1778 werd hij tot kardinaal verheven. Kardinalen zijn o.m. adviseurs van de paus en kiezen na de dood van de Paus een nieuwe Paus.

Bij de vrede van Utrecht in 1713 kwamen de Spaanse Nederlanden (thans België) in handen van de Oostenrijkse Habsburgers. Vandaar deze benoeming.

Zolang Maria Theresia regeerde ging alles goed. Na haar dood werd haar zoon Jozef II keizer. Deze verlichte despoot, aanhanger van de Verlichting, maakte zich onmogelijk o.m. met zijn bemoeienissen met kerkelijke zaken die tot het absurde gingen . Aanvankelijk probeerden de kardinaal en de bisschoppen de regering tot matiging te dwingen. De vlam sprong in de pan toen de keizer in 1786 het algemeen seminarie in Leuven oprichtte, waar voortaan de priesteropleiding centraal zou geschieden. De tegenstand was fel maar de keizer zette zijn wil door met wapengeweld. In 1789 verklaarde de kardinaal dat de professoren aan de priester opleiding niet zuiver in de leer waren. Dit intern bericht lekte echter uit, waarna een golf van sympathie voor de kardinaal ontstond. De tegenstand tegen de keizer ging steeds verder. Daarentegen werd bij keizerlijk decreet van 1789 alle rechten verleend bij het Joyeuse Entrée ingetrokken. Dit leidde tot vervallen verklaring van de keizer van al zijn rechten op het Hertogdom Brabant door de Staten van België. Kort daarop stier de keizer.

De kardinaal kreeg enkele jaren rust totdat de Franse legers België bezetten en weer grote moeilijkheden voor de kerk ontstonden. Hij verbood aan de priesters de eed van trouw af te leggen aan de Franse Republiek. Door al deze wederwaardigheden werd hij op 10 oktober 1797 gevangen genomen. Door zijn slechte gezondheid werd hij niet naar Cayenne gezonden maar uitgeleid naar Emmerich (Duitsland). Hij tekende zijn ontslag als aartsbisschop op 20 november 1801.

Onder druk van de Fransen moest hij in 1802 Duitsland verlaten en vestigde hij zich in Breda. Ook daar wilden zijn vervolgers hem verdrijven, maar door tussenkomst van Napoleon mocht hij daar blijven. Hij bewoonde een kleine woning aan de Grote Markt te Breda, waar hij hulp verleend aan Mgr.van Dongen, de apostolisch vicaris. Zijn gezondheid ging steeds verder achteruit. Hij kon in 1803 zelfs geen reis meer maken naar Rome voor het bijwonen van een vergadering van kardinalen. Op vrijdag 8 juni 1804 kreeg hij een beroerte. Hij werd overgebracht naar het huis van de apostolisch vicaris en overleed aldaar op 11 juni 1804.

De begrafenis. De kardinaal had de wens uitgesproken om te Mechelen te worden begraven. Doch gezien de politieke toestand was dat niet mogelijk. In Breda waren geen katholieke begraafplaatsen. In de kerk mocht daar ook niet worden begraven. In Rijsbergen werden op het katholiek kerkhof reeds veel aanzienlijke burgers uit Breda begraven, zodat men besloot

de kardinaal in de kerk te begraven. Een grote menigte begeleidde de stoet naar de kerk, waar hij voor het hoofdaltaar werd begraven. In 1809 werd de kerk uitgebreid met een nieuw priesterkoor, waardoor het graf in de middengang kwam te liggen

In 1918 bij de afbraak van de kerk kwam het graf in de openlucht te liggen en werd de grafsteen door weersinvloeden beschadigd. Men heeft plannen gehad de stoffelijke resten over te brengen naar de nieuwe kerk. Daarvoor zijn in 1921 de stoffelijke resten opgegraven en heeft men geconstateerd dat deze van de kardinaal waren en zijn de resten in een nieuwe kist weer onder de grafsteen begraven.

Meerdere malen heeft Mechelen om teruggave van het gebeente van de kardinaal gevraagd. Door de te hoge eisen van Rijsbergen lukte dat pas op 14 mei 1923 toen de resten naar Mechelen werden overgebracht.

Daarbij werd het linker opperarmbeen van de kardinaal achter gehouden en is thans in een schrijn in de kerk geplaatst. Het aartsbisdom Mechelen schonk aan Rijsbergen de glas in loodramen in het priesterkoor.

De grafzerken van de kardinaal en van Mgr van Dongen (Apst.Vic) zijn tegen de westzijde van de kerk geplaatst .

12-02-12

GK.